

โครงการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชนพื้นที่อำเภอทอง

สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ ๔ + ๑ Excellence

ข้อที่ ๑ การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ

Promotion Prevention & Protection Excellence (PP&P Excellence)

สอดคล้องกับ ประเด็นยุทธศาสตร์สุขภาพ คปสอ.ทอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมและสนับสนุนการดูแลสุขภาพด้วยตนเองของประชาชนให้มีสุขภาพดี

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เสริมสร้างภาคีเครือข่ายส่งเสริมสุขภาพประชาชน

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCDs) ซึ่งได้แก่ โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง และโรคอ้วน ฯลฯ ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทั่วโลก โดยมีผู้ป่วยโรคเบาหวานมากถึง ๕๓๗ ล้านคน และคาดว่าจะภายในปี ๒๕๗๓ จะเพิ่มขึ้นเป็น ๖๔๓ ล้านคน และภายในปี ๒๕๘๘ จะเพิ่มมากถึง ๗๘๓ ล้านคน ซึ่งสถานการณ์โรคเบาหวานในประเทศไทย ข้อมูลจากรายงานสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข พบอุบัติการณ์โรคเบาหวานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๖๕ พบผู้ป่วยโรคเบาหวาน สะสมจำนวน ๓.๓ ล้านคน โดยมีผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้น ๓ แสนคนต่อปี และโรคที่พบมากควบคู่กับโรคเบาหวาน คือ โรคความดันโลหิตสูง โดยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จำนวน ๖.๘ ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒ แสนคน ในปี ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจากโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ จำนวน ๕๐๗,๑๐๔ คน ทั้งในกลุ่มวัยทำงานและผู้สูงอายุ โดยมีสาเหตุสำคัญจากพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ เช่น การบริโภคอาหารรสหวาน มัน เค็ม การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการขาดการออกกำลังกาย ส่งผลให้เกิดภาวะค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลสูงขึ้น และกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

อุบัติการณ์โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง ในพื้นที่อำเภอทอง มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สถิติ ๓ ปีย้อนหลัง (ปี ๒๕๖๕- ๒๕๖๗) ดังนี้ ปี ๒๕๖๕ พบผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ จำนวน ๔๖๓ คน อัตรา ๘๗๐.๔๖ ต่อแสนประชากร ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๓๗๕ คน อัตราป่วย ๗๑๐.๑๕ ต่อแสนประชากร และปี ๒๕๖๗ จำนวน ๔๐๑ คน อัตราป่วย ๗๘๕.๕๗ ต่อแสนประชากร ในส่วนของโรคความดันโลหิตสูง ปี ๒๕๖๕ พบผู้ป่วยรายใหม่ ๑,๑๗๐ คน อัตราป่วย ๒,๑๙๙.๖๖ ต่อแสนประชากร ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑,๒๒๖ คน อัตราป่วย ๒,๓๒๑.๗๑ ต่อแสนประชากร และปี ๒๕๖๗ จำนวน ๑,๒๑๔ คน อัตราป่วย ๒,๓๗๘.๒๕ ต่อแสนประชากร ดังนั้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันโรค NCDs

นโยบายของกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ โดยเน้นแนวทาง “ลดปัจจัยเสี่ยง – เพิ่มพฤติกรรมสุขภาพ” และผลักดันการขับเคลื่อนภารกิจศูนย์ป้องกันโรคไม่ติดต่อในชุมชน (NCDs Prevention Center) และศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs ให้มีการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนนโยบายและกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในระดับพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในระดับชุมชน

๒.๒ เพื่อพัฒนาความรู้ ความตระหนัก และทักษะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน โดยมุ่งเน้นการลดปัจจัยเสี่ยงด้านอาหาร การออกกำลังกาย การดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของแกนนำสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ให้สามารถเป็นผู้นำการรณรงค์ และขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๓.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๓.๑.๑ พื้นที่มีการดำเนินงานในศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs อย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่อำเภอละ ๙ ตำบล

๓.๑.๒ ร้อยละ ๘๐ คณะทำงานในศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในพื้นที่ได้จริง

๓.๑.๓ มีชุมชนต้นแบบด้านการลดปัจจัยเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเกิดขึ้นอย่างน้อย ๑ ชุมชน

๓.๑.๔ ร้อยละ ๙๐ ของประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการ ได้รับคำแนะนำการนับคาร์บและความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

๓.๑.๕ ร้อยละ ๙๐ ของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินการได้รับการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น (อย่างน้อย ๓ ใน ๔ รายการของการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น)

๓.๑.๖ ร้อยละ ๓๐ ของกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ดำเนินการ มีน้ำหนักตัวลดลงหรือไม่เพิ่มขึ้น หลังได้รับคำแนะนำการนับคาร์บ

๓.๑.๗ ร้อยละ ๓๐ ของกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ดำเนินการที่มีภาวะน้ำหนักเกินขึ้นไป (BMI ≥ ๒๓) สามารถลดน้ำหนักลงได้ อย่างน้อย ๑.๕ กิโลกรัมต่อคน ภายใน ๓ เดือน

๓.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

๓.๒.๑ เกิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการรณรงค์ “ลดปัจจัยเสี่ยง NCDs” ในชุมชน ผ่านสื่อท้องถิ่น/สื่อออนไลน์/กิจกรรมสาธารณะ

๓.๒.๒ มีการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างภาคีเครือข่าย ในการขับเคลื่อนงานสุขภาพระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๓ ประชาชนในชุมชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีขึ้น เช่น ลดการบริโภค รสหวาน มัน เค็ม ออกกำลังกายสม่ำเสมอ หรือเข้าร่วมกิจกรรมทางกายมากขึ้น

๔. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าร่วมโครงการ

๔.๑ คณะทำงานขับเคลื่อนศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs แห่ง จำนวน ๙ แห่ง รวม ๘๐ คน

๔.๒ ประชาชนในพื้นที่ ๙ ตำบล ของอำเภอละ

๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

เดือนธันวาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙

๖. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่จำนวน ๙ ตำบล ของอำเภอละ ดังนี้ ตำบลห้วยอ้อ ตำบลบ้านปิน ตำบลตำผามอก ตำบลเวียงต้า ตำบลทุ่งแล้ง ตำบลปากกาง ตำบลหัวทุ่ง ตำบลบ่อเหล็กทอง ตำบลแม่ปาน

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางจิรวดี สุขใจ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอคลอง
โทรศัพท์: ๐๘๗๒๑๖๑๔๓๔ E-mail: Jan_p๕๕@hotmail.com

๘. วิธีการดำเนินงาน

๘.๑ ประชุมวางแผนและชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ

๘.๒ ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs เพิ่มความรู้ และเพิ่มการตระหนักรู้เรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพื่อเป็น ครู ก ในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลในการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ชุมชน มีแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชน สู่ ตำบลสุขภาพดี

๘.๔ ปรับปรุงกระบวนการ/แผนงานการดำเนินงานคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs

๘.๕ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs

๘.๖ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

๙. งบประมาณ

งบประมาณจากเงินบำรุงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอคลอง เป็นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) รายละเอียด ดังนี้

✓ ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs เพิ่มความรู้ และเพิ่มการตระหนักรู้เรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพื่อเป็น ครู ก ในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๙ แห่ง รวมทั้งหมด ๘๐ คน

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๘๐ คนๆ ละ ๗๐ บาท ๑ มื้อ เป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๘๐ คนๆ ละ ๒๕ บาท ๒ มื้อๆ เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท

- ค่าป้ายไวนิลโครงการ จำนวน ๑ ป้ายๆ ละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐ บาท

รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ คณะกรรมการขับเคลื่อนศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และรณรงค์ลดปัจจัยเสี่ยงโรค NCDs ได้อย่างต่อเนื่อง

๑๐.๒ มีพื้นที่หรือชุมชนต้นแบบที่สามารถดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพและลดปัจจัยเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑๐.๓ เกิดเครือข่ายการทำงานด้านสุขภาพที่เข้มแข็ง มีระบบติดตามผลและขยายผลสู่หมู่บ้านหรือ ชุมชน

๑๐.๔ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดความเสี่ยงการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และเกิดวัฒนธรรมสุขภาพดีในชุมชนอย่างยั่งยืน

๑๑. การประเมินผลโครงการ

๑๑.๑ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ และการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลในการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพิ่มขึ้น

๑๑.๒ มีการกำหนดแนวทางหรือแผนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ในชุมชน

๑๒. การจัดทำโครงการ

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ
 (นางจิรวดี สุขใจ)
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ
 (นายพีเชษฐ ฝัดผ่อง)
 สาธารณสุขอำเภอ

๑๓. การอนุมัติโครงการ

✓ โครงการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชน
 พื้นที่อำเภอ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
 (นายพรรัตน์ วัชรขจรกุล)
 นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแพร่

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทอง

โครงการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชนพื้นที่อำเภอทอง

สอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์สุขภาพ คปสอ.ทอง ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมและสนับสนุนการดูแลสุขภาพด้วยตนเองของประชาชนให้มีสุขภาพดี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เสริมสร้างภาคีเครือข่ายส่งเสริมสุขภาพประชาชน

สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ ปี ๒๕๖๙ กระทรวง (๔ + ๑ Excellence) Promotion Prevention & Protection Excellence (PP&P Excellence)

ผู้รับผิดชอบ นางจิรวดี สุขใจ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทอง

วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในระดับชุมชน

๒. เพื่อพัฒนาความรู้ ความตระหนัก และทักษะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน โดยมุ่งเน้นการลดปัจจัยเสี่ยงด้านอาหาร การออกกำลังกาย การดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่

๓. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของแกนนำสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ให้สามารถเป็นผู้นำการรณรงค์ และขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ๑. พื้นที่มีการดำเนินงานในศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs อย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่อำเภอทอง ๙ ตำบล

๒. ร้อยละ ๘๐ คณะทำงานในศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในพื้นที่ได้จริง

๓. มีชุมชนต้นแบบด้านการลดปัจจัยเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเกิดขึ้นอย่างน้อย ๑ ชุมชน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ๑. เกิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการรณรงค์ “ลดปัจจัยเสี่ยง NCDs” ในชุมชน ผ่านสื่อท้องถิ่น/สื่อออนไลน์/กิจกรรมสาธารณะ

๒. มีการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างภาคีเครือข่าย ในการขับเคลื่อนงานสุขภาพระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๓. ประชาชนในชุมชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีขึ้น เช่น ลดการบริโภค รสหวาน มัน เค็ม ออกกำลังกายสม่ำเสมอ หรือเข้าร่วมกิจกรรมทางกายมากขึ้น

ลำดับ	กิจกรรมหลักของโครงการ	พื้นที่/เป้าหมาย	จำนวนเป้าหมาย	ไตรมาสที่ดำเนินการและงบประมาณที่				จำแนกงบประมาณ						PM/กลุ่มฯ			
				๑	๒	๓	๔	ตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ	สป	กรม.	จัดสรร Uc		เงินบำรุง	ม.๔๔	
๑	ประชุมวางแผนและชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ			/													สสอ.ทอง
๒	ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพคณะทำงานศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs เพิ่มความรู้และเพิ่มการตระหนักรู้เรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพื่อเป็น ครู ก ในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่	๙ ตำบล ในอำเภอทอง	๘๐	๑๐,๐๐๐						๑๐,๐๐๐					๑๐,๐๐๐		สสอ.ทอง
๓	จัดตั้ง “ชมรมออกกำลังกาย” หรือ “ตำบลสุขภาพดี” ตำบลละ ๑ แห่ง	ตำบลละ ๑ แห่ง			/	/											สสอ.ทอง
๔	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน																สสอ.ทอง
	รวม			๑๐,๐๐๐						๑๐,๐๐๐					๑๐,๐๐๐		

.....ผู้เสนอโครงการ

(นางจิรวดี สุขใจ)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายพิเชษฐ์ ผัดผ่อง)

สาธารณสุขอำเภอทอง

.....ผู้อนุมัติ

(นายณพรัตน์ วัชรขจรกุล)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแพร่